

[Efferløse.]

Handelen, ved man intet sikkert om. Der var til Tider store Tab. Monopolhandelen var væsentlig en Nødvendighed som Følge af Færøernes isolerede Beliggenhed og Skibsfartens Standpunkt. Man havde jo ikke den Gang Dampskibe eller Motorskibe, man maatte nøjes med Sejlskibe, som i den Tid sejlede ret daarligt. Det var ikke vel-sejlende Skibe, man brugte den Gang. Jeg antager, at Monopolhandelen, selv om der blev begaaet Fejl, i det store opfyldte sit Formaal godt.

Statens Indtægter af Jordbruget, som det ærede Medlem omtalte, hidrørte fra, at Staten var Godsejer og tog Afgift af Jorden. Staten optraadte lempeligt, og Myndighederne søgte at forebygge Misbrug. Det var Tidens Skik, man fulgte, og hvorfor skal man endelig bebrejde Nutiden dette?

Det ærede Medlem har ogsaa dvælet ved Spørgsmaalet om en Landbrugsskole paa Færøerne. Forslagsstilleren beretter, at det i en seksaarig Periode, fra 1892 til 1898, lykkedes at oprette et privat Lærested, men ogsaa dette bortfaldt. Virkeligheden var, at der blev oprettet en Forsøgs- og Mønstergaard med en vis Landbrugsundervisning. Den blev oprettet efter Forslagsstillerens Ansøgning og i Henhold til en af ham fremsat Plan. Det virker noget misvisende, naar han betegner den som et privat Lærested. Den blev oprettet paa den Staten tilhørende Gaard Kirkebø, som Forslagsstilleren havde i Fæste, den langt værdifuldste Kongsgaard paa Øerne, og efter Overenskomst mellem ham og Statsmyndighederne samt efter Lagtingets anbefaling. At Besidderen af denne overordentlig værdifulde Statsejendom, den Gang en ung og nylig i Landbruget baade praktisk og teoretisk uddannet Mand, overtog den omhandlede Opgave, var vel ikke hans juridiske Pligt, men det faldt efter Omstændighederne ganske naturligt, at han paatog sig denne, saa meget mere som han, skønt Tilskuddet ikke var betydeligt, dog formentlig ikke har haft noget Tab derved. Foranstaltningen blev, som jeg nævnte, anbefalet af Lagtinget, og Bevilling blev givet af Staten. Jeg mener, at jeg den Gang som Lagtingsmand havde en væsentlig og formentlig den største Andel i, at Lagtinget gav sin anbefaling, uden hvilken Sagen maatte være haabløs. Institutionen blev ikke fortsat, idet Statsmyndighederne fandt, at der efter de gjorte Erfaringer ikke var Grund dertil. Derved kom Standsning i Sagen om Landbrugs-

skolen paa Færøerne, men hvis var Skylden? — Senere er Spørgsmaalet taget op igen, og der har været nedsat et Landbrugsudvalg af sagkyndige baade fra Færøerne og henedefra. Det sidste synes det ærede Medlem maaske ikke om, men jeg anser det for naturligt og godt. Det ærede Medlem er og har hele Tiden været Medlem af dette Udvalg, men det staar mig ikke klart, at det ærede Medlem har givet Lagtinget nogen grundig Beretning om Sagen. For øvrigt er der i Virkeligheden en Landbrugsskole paa Færøerne, men rigtignok ikke i stor Stil; Forsøgsbruget i Højvig giver unge Mennesker Undervisning i Landbrug. At der ikke er sat i Værk en Landbrugsskole i stor Stil, stemmer ganske med Lagtingets Indstilling.

Med Hensyn til Landbruget er der for øvrigt ved Foranstaltninger af Statsmyndighederne og for Statens Penge iværksat mange Landbrugsreformer paa Færøerne. Ærede Medlemmer vil mindes nogle af disse, som har været behandlet her i Tinget. Jeg kan nævne Forsøgsbrugene i Højvig, ved Sand, i Kirkebø og i Kvalvig, hvor der er en Station for Faarebrug. Der er ogsaa iværksat ret omfattende Foranstaltninger til Husdyrbrugets Fremme, Foranstaltninger, som Landbrugerne paa Færøerne er meget veltilfredse med. Endvidere kender ærede Medlemmer jo, at der for nogen Tid siden blev vedtaget en Lov om Udskiftning, og Udskiftningen af Jord er for Øjeblikket i fuld Gang deroppe.

Det ærede Medlem beskæftigede sig meget med Spørgsmaalet om Vejvæsenets og Havnevæsenets Udvikling paa Færøerne. Det ærede Medlem burde ikke tale herom og ikke klage over manglende Foranstaltninger, thi hans Virksomhed med Hensyn til de herhen hørende Sager har kun været negativ. Han har klaget og krævet, men jeg kan ikke se, at han har udrettet noget. I Aaret 1906, medens det ærede Medlem var Medlem af Folketinget, kom han tilbage til Færøerne og beklagede, at det ikke havde været muligt at fremskaffe Bevillinger eller Løfter om saadanne til Gennemførelse af visse Reforme. Da Situationen efter hans Fremstilling var en saadan, havde han udfundet en Ordning, som betød en finansiell Nyordning paa Færøerne overfor Staten. Denne var aldeles utilstrækkelig, var ufordelagtig for Færøerne og vilde have skabt Usikkerhed for fremtidige Reforme paa vigtige Omraader. Desuden skabte den en Udsondring, en Glidebane med Hensyn til Øernes hele Forbindelse med Riget. Lagtinget afviste denne Ordning og